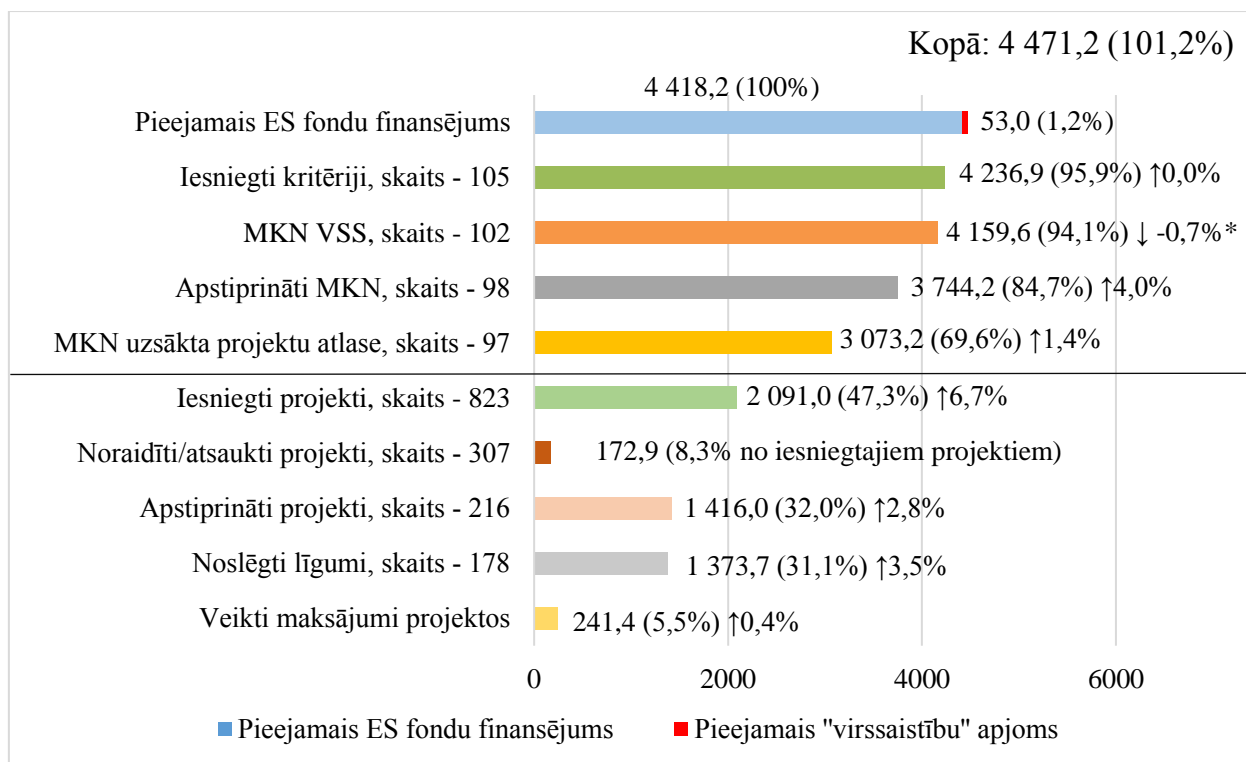

Pārskats par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju progresu¹

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015.gada 10.marta sēdes protokola Nr.14 27.§ 11.punktam Finanšu ministrijai (turpmāk - FM) ir uzdots, sākot ar 2015.gada maiju, reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums MK), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi FM sniedz operatīvo informāciju par galvenajiem aspektiem un aktualitātēm ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā.

2. Informāciju par investīciju ieviešanas laika grafika² un finanšu progresa izpildes statusu līdz **2017.gada 1.janvārim** skatīt kopsavilkumu grafikā Nr.1 un plašāku informāciju par projektiem un tajos veiktajiem maksājumiem ES fondu tīmekļa vietnē³.

Grafiks Nr.1 “ES fondu investīciju uzsākšanas un ieviešanas statuss līdz 2017.gada 1.janvārim milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.decembrim”

¹ Pārskatā ir informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju. Standartā pārbaudīti dati ES fondu vadības informācijas sistēmā ir pieejami ar viena mēneša nobīdi.

² Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 6.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

³ Finanšu rādītāju plāni un to izpilde <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

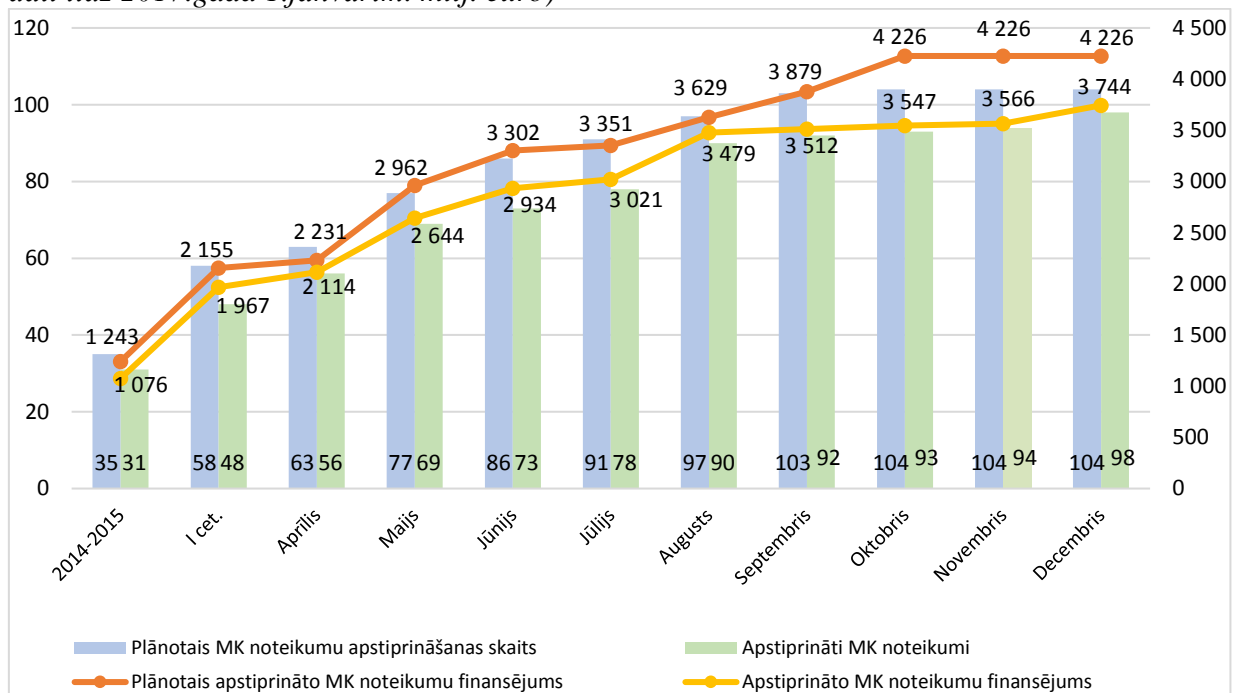
* MKN VSS regress (-0,7%) SAM finanšu izmaiņu dēļ: nav pieņemts lēmums par 4.2.1.2. «Valsts ēku energoefektivitāte» otrās kārtas (27,6 milj. euro.) ieviešanas nosacījumiem un īstenošanas uzsākšanu, 7,8 milj. euro pārdalāmi no 5.3.1. «Ūdensapgāde» uz 5.4.3. «Biotopu aizsardzībai» (paredz DP grozījumi), kā arī izdalīta 8.3.6.1. «Starptautiskie pētījumi» otrā kārtā 3,2 milj. euro.

3. **Progress projektu ieviešanas posmā ir dinamisks. Piemēram, nepilnu 3 nedēļu laikā līdz 2017.gada 17.janvārim apstiprināti projekti par papildus 49,2 milj. euro, noslēgti līgumi par papildus 26,4 milj. euro un veikti maksājumi par vēl 13,9 milj. euro.** Progress, galvenokārt, transporta un uzņēmējdarbības nozarē.

4. Projektu uzsākšanas nosacījumu izstrādē (primāri MK noteikumi par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu (turpmāk – MK noteikumi)) sasniegts ļoti labs rezultāts. Līdz 2016.gada beigām no 4 miljardu euro valdības mērķa⁴ ir izdevies apstiprināt investīciju MK noteikumus par 3,7 miljardiem euro jeb 94%. Līdz 2016.gada beigām investīciju noteikumi spēkā ir jau 85% no kopējā pieejamā ES fondu finansējuma investīcijām līdz 2023.gadam. Pozitīvi, ka 2017.gada 17.janvārī MK sēdē tika izskatīts Satiksmes ministrijas sagatavotais noslēguma ziņojums un pieņemts lēmums par dzelzceļa elektrifikācijas projekta (346,6 milj. euro) tālāku virzību.

5. Kopsavilkumu par MK noteikumu ikmēneša plānu izpildi skatīt grafikā Nr.2. Detalizēta statusa informācija ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁵, arī kavēto MK noteikumu statuss apskatāms tīmekļa vietnē⁶. Plāns 2017.-2019.gadā apstiprināmajiem MK noteikumiem ar termiņiem tiks iekļauts izskatīšanai valdībā kopā ar ES fondu informatīvo pusgada ziņojumu, kas iesniedzams MK līdz 2017.gada 1.martam.

Grafiks Nr.2 “ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība – MK noteikumi 2016.gads.(faktiskie dati līdz 2017.gada 1.janvārim. milj. euro)”

⁴ Lai nodrošinātu zināmu elastību un tiektos uz lielāku izpildi, ambiciozāks plāns bija sasniegt 4,2 miljardu euro vērtībā apstiprinātus investīciju noteikumus. Līdz 2016.gada beigām izdevies izpildīt 90% no šī plāna.

⁵ Pilna informācija par izpildes statusu uz 2017.gada 1.janvāri pieejama <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde> Informācija sakārtota loģiskā secībā, sākot ar apstiprinātiem MK noteikumiem un turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē, kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar specifiskajiem atbalsta mērķiem/pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies.

⁶ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

6. Projektu iesniegumu **atlašu izsludināšana arvien turpina progresēt**. Būtiskākie riski un priekšlikumi to novēršanai tiek apkopoti ES fondu informatīvajā pusgada ziņojumā, kas jāiesniedz MK līdz 2017.gada 1.martam.

7. Salīdzinot datus ar citām ES dalībvalstīm, Latvijai joprojām ir viens no labākajiem sniegumiem - līdz 2017.gada 3.janvārim Latvija ir 6.vietā pēc saņemto starpposma maksājumu apjoma. Detalizētu informāciju skatīt ES fondu tīmekļa vietnē⁷.

8. 2016.gadā kopumā izpildīti tikai 64,9% no gada sākumā prognozētajiem maksājumiem finansējuma saņēmējiem (turpmāk - FS) 2016.gadā FS izmaksājot 204,3 milj. euro ES fondu investīciju paredzēto 314,9 milj. euro vietā. Galvenokārt maksājumu plāni nav izpildīti atbalsta mērķos, kas saistīti ar valsts un reģionālo ceļu rekonstrukciju, jo vērojami iepirkumu procesa kavēkļi, novēlota projektu pieteikumu iesniegšana, kas mazināja investīciju tempu, salīdzinot ar 2015.gadu. Tāpat paredzētie ieguldījumi nav veikti integrēto teritoriālo investīciju projektos – atbalsta sniegšana nacionālas nozīmes attīstības centriem (tā kā integrētās teritoriālās investīcijas saskaņā ar ES fondu regulējošiem normatīvajiem aktiem ir jaunievedums šajā plānošanas periodā, normatīvu, atlašu nolikumu un projektu ideju izvērtēšana bija par iemeslu novēlotai projektu atlašu uzsākšanai, kas uzsākās tikai 2016.gada beigās). Finanšu plāna izpildi 2016.gadam skatīt tabulā Nr.1.

Tabula Nr.1 "2014.-2020.gada plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde 2016.gadā, euro."

Prioritārais virziens	Plāns 2016.gadam kopā	Faktiskā izpilde 01.01.2016. - 01.01.2017.	Līdz 01.01.2017.		Iepriekšējā mēnesī	
			Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpile, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
1.Pētniecība, tehnoloģijas, inovācijas	11 137 430	1 294 748	11,6	-9 842 682	8,5	-7 975 247
2.IKT, e-pārvalde	9 340 843	19 993	0,2	-9 320 850	0,0	-2 689 753
3.MVU konkurētspēja	30 075 247	37 248 046	123,8	7 172 798	126,5	6 622 237
4. Ekonomika ar zemu oglekļa emisijas līmeni	19 368 881	4 731 810	24,4	-14 637 071	38,3	-7 609 672
5.Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte	27 324 058	902 712	3,3	-26 421 346	5,0	-17 116 188
6.Ilgspējīgs transports	152 749 691	108 484 821	71,0	-44 264 870	74,6	-34 695 281
7.Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte	31 395 139	37 316 486	118,9	5 921 347	126,2	7 268 388
8.Izglītība, prasmes un mūžizglītība	5 048 340	419 093	8,3	-4 629 247	15,5	-1 813 148
9.Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana	16 054 669	5 330 093	33,2	-10 724 576	27,7	-10 392 829
10.; 11.; 12. Tehniskā palīdzība	12 463 361	8 531 171	68,5	-3 932 190	63,5	-3 454 598
KOPĀ	314 957 659	204 278 972	64,9	-110 678 687	72,1	-71 856 090

⁷ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu un Kohēzijas fonda kopējiem EK veiktiem maksājumiem dalībvalstīm: <http://www.esfondi.lv/kopejie-ek-veiktie-maksajumi-dalibvalstim>

Riski

9. Katrs līdzšinējais investīciju noteikumu izstrādes (skat.2.grafiku) un citu priekšnosacījumu virzības un izpildes kavējums ietekmē turpmākos posmus un, jo īpaši projektu atlašu uzsākšanu, projektu uzsākšanu un attiecīgi investīciju – naudas plūsmu. Attiecīgi arvien pieaug riski Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) noteikto finanšu un ieviešanas nosacījumu izpildē, kas var radīt negatīvas sekas ar ES “piešķiruma” proporcionālu samazinājumu Latvijai, neizpildot ikgadējos mērķus, jeb snieguma rezerves 6% apmērā zaudēšanu, neizpildot 2018.gada snieguma ietvara mērķus katrai prioritātei.

10. Ņemot vērā 2016.gada laikā kavēto MK noteikumu apstiprināšanu un attiecīgi vēlāk uzsāktās projektu atlases un vēlāku līgumu slēgšanu, attiecīgi 2016.gadā ievērojami mazāka finanšu plūsma rada negatīvu ietekmi uz prognozēto kumulatīvo finanšu rādītāju izpildi līdz 2017.gada beigām. FM sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru šobrīd analizē aktuālās operatīvās prognozes, to ietekmi un risku neizpildīt ES fondu investīcijām noteikto minimālo finanšu mērķi 2017.gadam un turpmākajiem gadiem⁸, kā arī vērtē iespējas paātrināt projektu ieviešanu.

11. Turpmākie izaicinājumi 2017.gadam:

- paātrināt projektu ieviešanu un finanšu plūsmu, vienlaikus nodrošinot efektīvu risku un drošu finanšu pārvaldību ar fokusu uz investīciju rezultātu sasniegšanu, lai:
 - (1) nezaudētu ES finansējumu Latvijai 2017.gada beigu finanšu mērķu neizpildes dēļ;
 - (2) lai saglabātu iespēju izmantot snieguma rezerves finansējumu 6% apmērā katrai prioritātei, izpildot minimālos mērķus, kas noteikti līdz 2018.gada beigām⁹. Šis īpaši aktuāli 8.prioritārajā virzienā Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda izglītības jomā, kurā ir ievērojama kavēšanās ar investīciju nosacījumu izstrādi un priekšnosacījumu izpildi, t.sk. projektu priekšatlasi, kas rezultējas riskā ar augstu varbūtības pakāpi, ka snieguma ietvara rezerve 6% jeb 16,6 milj. *euro* var tikt zaudēta. Šobrīd Izglītības un zinātnes ministrija gatavo iespējamus priekšlikumus grozījumiem Darbības programmā, ņemot vērā virzīto nozares politikas reformu, taču tas nemazina riska pakāpi, ņemot vērā, ka EK ar lielu varbūtību var neatbalstīt priekšlikumus samazināt snieguma ietvara mērķi, ņemot vērā, ka kavēšanās neatbilst kā pamatojums pēc EK norādēm;
- jāpieņem “atlikušie” lēmumi par investīcijām, t.sk., kam kavēta MK noteikumu izstrāde un attiecīgi apstiprināšana. 2017.gadā jāizlemj par

⁸ Regulas Nr. 1303/2013 136.panta 1.punkts: Komisija atceļ saistības jebkurai darbības programmas summas daļai, kas nav izmantota avansa un starpposma maksājumiem vai par kuru līdz 31. decembrim trešajā gadā pēc programmas budžeta saistību gada nav sagatavots maksājuma pieteikums saskaņā ar 131. pantu, vai par kuru nav iesniegts maksājuma pieteikums saskaņā ar 135. pantu (N+3 princips).

⁹ 2017.gadā liela nozīme arī sarunām ar Eiropas Komisiju par Darbības programmas grozījumiem, lai panāktu maksimāli labāko risinājumu Latvijas interesēs, t.sk. samazinot 2018.gada snieguma ietvara mērķi izglītības un sociālās jomas

574,7 milj. *euro* no atlikušajiem MK noteikumiem. No tiem 5 MK noteikumiem ar kopējo finansējumu 443,1 milj. *euro* izpildes termiņš kavējas kopš 2016.gada: Dzelzceļa elektrifikācija; Torņkalna transporta mezgls - kopā 353,7milj. *euro*; Siltumtīklu energoefektivitāte – 53,2 milj. *euro*; Starptautiskā sadarbība – 27,7 milj. *euro*; Ārstu piesaiste reģionos – 8,5 milj. *euro*;

- atbilstoši MK 2017.gada 17.janvāra sēdes protokola Nr.3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10.punktā noteiktajam, turpmāk ikmēneša informatīvajos ziņojumos MK, balstoties uz Satiksmes ministrijas sniegto informāciju, tiks iekļauts aktuālākais statuss par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” virzību.
- Par iepriekš minēto risku izvērtējumu un priekšlikumiem rīcībai, lai nepieļautu ES finansējuma zaudēšanu, FM informēs valdību 2017.gada martā, iesniedzot regulāro pusgada progresu ziņojumu, kurā tiks iekļauti konkrēti priekšlikumi nepieciešamai rīcībai ES fondu investīciju plūsmas paātrināšanai.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Dimzule 67083873
Inta.Dimzule@fm.gov.lv